

Õiguskantsler

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Alus: ÕKS § 23 lg 8, ÕKS § 23 lg 8
Märge tehtud: 12.03.2026
Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 12.03.2031

Teie

Meie 12.03.2026 nr 7-4/260215/2602122

Transpordiameti e-teeninduse keskkonnas toimingute tegemine

Austatud []

Juhtisite õiguskantsleri tähelepanu sellele, et juriidilistel isikutel ei ole alati võimalik Transpordiameti e-teeninduse keskkonnas järgida äriregistrisse kantud esindusõiguse erisusi. Selgitasite, et osaühingu või aktsiaseltsi juhatuse liikmed, kellel on ühine esindusõigus, peavad andma ühele enda hulgast volituse e-teeninduse kasutamiseks või hoopis loobuma e-teenindusest ning tegema vajalikud toimingud Transpordiameti teenindusbüroos.

Nõustun Teiega, et riigi e-teenuste tehnilist lahendust, mis vaikimisi eeldab e-teenuse kasutamiseks äriregistrisse kantud juhatuse liikmete ühisest esindusõigusest erandi loomist, ei saa pidada hea halduse põhimõttega kooskõlas olevaks. See ei ole kooskõlas ka [tsiviilseadustiku üldosa seaduse](#) (TsÜS) § 34 lõike 3 mõttega, mis näeb ette, et just registrikandel on kolmandate isikute jaoks (sealhulgas riigi jaoks) õiguslik tähendus.

Siiski ei saa öelda, et Transpordiameti e-teeninduse keskkonna ülesehitus on vastuolus seaduse või hea halduse põhimõttega. Äriühingu ühise esindusõigusega juhatuse liikmed saavad e-teenindust kasutada nii, et kõigil juhatuse liikmetel on võimalik selles äriühingu nimel toiminguid teha ning üksteise tegevust kontrollida.

Ühine esindusõigus kehtestatakse sageli selleks, et vältida kahju, mida äriühingule võib tekitada ühe juhatuse liikme eksimus või võimalik pahatahtlik käitumine. Ühine esindusõigus tähendab, et tehingud ja muud õiguslikke tagajärgi kaasa toovad toimingud tehakse kõigi juhatuse liikmete teadmisel ja osavõtul.

Äriühingu igapäevase asjaajamise paindlikumaks korraldamiseks näeb seadus ette ka võimaluse, et ühise esindusõigusega juhatuse liikmed võivad volitada üht või mitut enda hulgast tegema kindlaid tehinguid või kindlat liiki tehinguid (TsÜS § 34 lõige 2).

Transpordiameti e-teeninduse keskkonna juhendi „[E-teenindusse sisenemine, rolli valik ja kontaktandmete muutmine](#)“ (edaspidi *juhend*) kohaselt tuleb juriidilisel isikul, kelle kohta on äriregistrisse kantud esindusõiguse erisus (juhatuse liikmed võivad ainult ühiselt esindada vms), esitada Transpordiametile taotlus (volitus) e-teeninduse peakasutaja määramiseks (vt juhendi p 2.2.1). E-teeninduse peakasutajaks võib volitada nii äriühingu juhatuse liikme kui ka kolmanda isiku. Sellise volituse võib ka igal ajal tagasi võtta (vt TsÜS § 126 lg 1, § 127 lg 1), kui juhatuse liikmed otsustavad volitatu õigusi piirata või lõpetada.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Küsite, kas taotluse allkirjastamise kord, kus volitatav juhatuse liige ise taotlust ei allkirjasta, on kooskõlas ühise esinduse põhimõttega. Juhendi punktis 2.2.1 on kirjas, et peakasutaja määramise taotlus tuleb allkirjastada vastavalt esindusõigusele. Transpordiamet selgitas õiguskantsleri nõunikule, et kui äriregistrisse on kantud esindusõiguse erisus, siis peab peakasutaja määramise taotlus olema allkirjastatud vastavalt registrisse kantud esindusõiguse erisuse tingimusele. Seega peab taotluse allkirjastama ka see ühise esindusõigusega juhatuse liige, keda volitatakse peakasutaja rolli täitma. Üksnes juhul, kui peakasutajaks määratakse kolmas isik, ei pea see kolmas isik ise taotlust allkirjastama.

Transpordiamet selgitas õiguskantsleri nõunikule, et süsteem on üles ehitatud nii, et pärast peakasutaja määramist saavad äriühingu esindajad kasutada e-teeninduse keskkonda vastavalt kasutajarollidele. Peakasutaja saab anda teistele isikutele ligipääsu ja määrata, milliseid toiminguid iga kasutaja keskkonnas teha saab. Peakasutaja saab määrata teistele kasutajatele ka täpselt samasugused õigused nagu on tal endal.

Nii saab e-teeninduse keskkonna peakasutajaks määratud juhatuse liige anda ligipääsu teistele ühise esindusõigusega juhatuse liikmetele ning määrata neile peakasutajaga samaväärsed õigused. Juhatuse liikmed, kellele on antud sellised kasutusõigused, saavad näha äriühingu sõidukeid, nende olekut, sõidukitega algatatud toiminguid ning nende seisu (menetluses, menetletud) ning vajadusel algatada toiminguid ka ise. Teise kasutaja poolt algatatud, kuid veel lõpetamata toiminguid on võimalik peatada või tagasi pöörata.

Seega, kui kõigile ühise esindusõigusega juhatuse liikmetele on antud samaväärsed kasutajaõigused ning nad näevad reaalajas ettevõtte varaga tehtavaid toiminguid, ei tähenda peakasutaja määramine ühisele esindusele omasest vastastikkusest kontrollist ja kooskõlastatult tegutsemisest loobumist. Juhatuse liikmed saavad kokku leppida sellise e-teeninduse kasutuskorra, mis võimaldab ühise esindusõiguse tegelikku teostamist.

Õiguskantsleri nõunik uuris teisi Transpordiameti e-teeninduse keskkonnaga sarnaseid menetluskeskkondi ning märkas, et ka näiteks Maksu- ja Tolliamet e-teeninduse keskkonnas toimub juurdepääsu loomine rollide põhjal. Nii volitavad ka Maksu- ja Tolliameti e-teeninduse keskkonnas ühise esindusõigusega äriühingu juhatuse liikmed ühe või mitu isikut, kellele antakse keskkonnale juurdepääs. Seejärel saavad volitatud esindajad vajadusel anda teistele isikutele uusi juurdepääsuõigusi (vt [Pääsuõiguste andmine ja lõpetamine | Maksu- ja Tolliamet](#)).

Loodan, et neist selgitustest on abi ning edaspidi saate vajalikud toimingud teha soovi korral Transpordiameti e-teeninduse keskkonnas, järgides äriregistrisse kantud esindusõiguse erisuse tingimusi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks Transpordiametile (avaldaja andmeteta)

Mariann Salomets 6938410
Mariann.Salomets@oiguskantsler.ee